

2021 – ANUL ANIVERSĂRILOR

*Ivan PILCHIN,
redactor-șef*

Orice aniversare, marcată în cadrul unei comunități, este un exercițiu al memoriei. O acțiune necesară și așteptată, asumată și încorporată cumva în matricea identității și în imaginarul acelei comunități. Fie că e vorba despre o familie, despre o breaslă profesională sau despre o națiune, o aniversare este, în același timp, un semn al durabilității și viabilității unor proiecte și valori de referință, un test al rezistenței lor în timp și în spațiu. Ajunși la început de secol și de mileniu nou, am avut deja și avem, în continuare, ocazia de a privi în trecut, cu mândrie sau cu tristețe, o aniversare istorică, științifică sau artistică fiind percepută drept un prag sau o treaptă, o unitate de măsură ce ne menține amintirea despre un eveniment hotărâtor pentru viața noastră particulară sau cea socială.

Anul 2021, în acest sens, nu este o excepție. Doar câteva aniversări de proporții ai acestui an creionează harta legăturilor culturale care s-au stabilit dintre prezent și trecut. Astfel, în acest an, am marcat cele 100 de ani de la nașterea scriitorilor Stanisław Lem și Friedrich Dürrenmatt, ai savanților Andrei Saharov și Eugen Coșeriu; 200 de ani de la nașterea lui Vasile Alecsandri, Charles Baudelaire, Gustave Flaubert, Feodor Dostoievski; 700 de ani de la apariția unei capodopere literare fundamentale – *Divina Comedie* de Dante Alighieri.

Pentru Republica Moldova, anul 2021 a trecut sub semnul celor 30 de ani de la proclamarea independenței. Chiar dacă, la scara istorică, 30 de ani de exercițiu democratic sunt doar o vârstă a unor începuturi și tatonări, idealul unui stat de drept, liber, modern și integru, este ceea ce ne ghidează aspirațiile cetățenești. Mesajul președintei țării Maia Sandu, din 27 august 2021, a fost în această privință pe cât de realist, pe atât de încurajator:

Aniversarea ne oferă un prilej de a celebra reușitele acestor 30 de ani, dar și pe oamenii care și-au dăruit harul și energia pentru ca țara noastră să fie mai bună. [...]

Oricât de greu ne-a fost, Republica Moldova a rămas o țară democratică, o țară care își prețuiește libertatea. Moldovenii au respins dictatura, nu au permis nimănui să le fure libertatea. Aceasta este, probabil, cea mai mare realizare a noastră.”

Și capitala Republicii Moldova, orașul Chișinău, a marcat în anul 2021 o dată aniversară – 585 de ani de la prima atestare istorică a localității. Astfel, într-un hrisov domnesc din 17 iulie 1436, este menționat faptul că frații Ilie-Voevod și Ștefan-Voevod, domnii Țării Moldovei, i-au miluit lui pan Oancea logofăt mai multe sate, printre care și „lângă Bâc, de cealaltă parte, pe valea ce cade în dreptul Cheșenăului lui Acbaș, la Fântâna, unde este Seliștea Tătărească, în dreptul pădurii”. Sunt doar câteva rânduri care ne oferă ocazia să ne imaginăm „Cheșenăul” de la începuturile sale și să recapitulăm istoria personală a fiecăruia dintre noi în relația cu acest oraș. Astfel, numărul curent al revistei *BiblioPolis*, prilejuit aniversării Chișinăului, debutează cu o anchetă, în care mai mulți scriitori, bibliotecari, remarcabili oameni de cultură și știință din spațiul nostru încearcă să definească sintagma „Chișinăul meu”, atât de individuală și de surprinzătoare de fiecare dată. Mai multe materiale dedicate culturii, arheologiei locale, imaginii literare a orașului, dar și contribuției Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” la promovarea interesului pentru istoria și prezentul Chișinăului, vor deveni, cu siguranță, de referință în tabloul imagologic, profesional și uman al capitalei noastre.

O aniversare importantă pentru întreaga familie BM sunt și cei 30 de ani de la inaugurarea bibliotecii „Transilvania”, filială a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, – primă bibliotecă de carte românească deschisă în Basarabia după cel de-Al Doilea Război Mondial. Despre povestea de succes a proiectului acestei biblioteci, dar și despre multiplele provocări și emoții trăite de-a lungul acestor ani, împărtășește, într-un interviu captivant și sintetizator, Parascovia Onciu, directoarea Bibliotecii „Transilvania”.

Nu e de mirare, probabil, faptul că, la fel ca într-o structură fractalică, aniversarea unei biblioteci a fost marcată în anul aniversării Chișinăului, iar aniversarea Chișinăului a coincis cu o dată importantă în devenirea Republicii Moldova – o bibliotecă situată într-un oraș situat într-o țară. În această ecuație imaginară, biblioteka pare a fi centrul, punctul de plecare și de revenire. Un spațiu al memoriei, pentru ca aniversările să fie posibile în continuare.